

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет/інститут філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Літературознавча компаративістика

Освітня програма Польська мова і література
Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 035 Філологія
035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – польська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2018 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Літературознавча компаративістика
Викладач (-і)	к.ф.н., доц. Тереховська Олена Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342)59-61-44
E-mail викладача	olena.terekhovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи. Консультації проводяться щосереди з 15.05 по 16.25. Можливі консультації у день проведення лекцій чи практичних занять, а також через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до курсу	
“Літературознавча компаративістика” входить до дисциплін філологічного циклу, що передбачає ознайомлення з низкою теоретичних і методологічних засад та вирішення завдань щодо осмислення літературно-критичних матеріалів з метою здійснення багатоаспектного глибинного аналізу художніх явищ різних національних літератур. Вивчення цього курсу покликане навчити застосовувати наукові принципи для формулювання чітких і обґрунтованих інтерпретацій, що є необхідним для підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних спеціалістів.	
3. Мета та завдання курсу	
Сформувати знання про основні положення і методологічні принципи порівняльного літературознавства; навчити порівнювати образи, проблеми, особливості характеротворення у творах кількох національних літературах; творчі постаті зокрема та літературний процес загалом будь-якого періоду західноєвропейської, американської чи східної літератур, а також зіставляти та виявляти спільності й розбіжності у творах на рівні тем, стилів, поезики. Ціллю даної дисципліни є підготовка фахівців, які зможуть застосовувати отримані знання для удосконалення науково-дослідницьких навичок, а також працювати із художніми текстами та науковою літературою, бібліографічними та іншими джерелами; аналізувати художній текст, літературні явища, їх взаємовпливи і взаємозв'язки та використовувати відповідні навички, створюючи власний текст (не лише художній).	
4. Результати навчання (компетентності)	
✓ знати поняття і терміни та методологічні принципи порівняльного літературознавства; ✓ розуміти особливості розвитку науки компаративістики, її зародження, розвиток ✓ пояснювати контактні та генетичні зв'язки національних літератур. ✓ здійснювати типологічний аналіз творів, порівнювати творчі постаті чи явища національної та будь-яких інших літератур; ✓ аналізувати, обґрунтовувати свої думки, опираючись на основні методологічні принципи компаративістики та праці відомих вчених; ✓ типологічно зіставляти твори письменників чи явища однієї із світових літератур та української; ✓ обґрунтовувати свої спостереження аналізом прочитаної науково-критичної літератури, розвивати навички логічного та критичного мислення; ✓ розглядати твір, творчу постать у контексті світової літератури; ✓ формувати здатність працювати індивідуально, в парах та групах.	

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			20		
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні			10		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий		
III	035 Філологія 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська	другий	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Порівняльне літературознавство як наука. 1. Предмет порівняльного літературознавства. 2. Структура, мета, завдання, методи компаративістики. 3. Зв'язок компаративістики з іншими мистецькими галузями.	Лекція / дискусія	1-12	2		Протягом семестру
Тема 2. Порівняльно-історичний (генетично-контактний підхід). 1. Елементи порівняльно-	Лекція / дискусія	1-12	2		Протягом семестру

го процесу (компарандум, компарантум, терціум компараціоніс). 2. Генетичний (генеалогічний) метод: -поняття про генеалогічні лінії та мутації; -аспекти генетичного методу (ретроспективний та проспективний). 3. Контактологічний метод. 4. Міжлітературні зв'язки (синхронні, напівсинхронні, несинхронні).					
Тема 3. Порівняльно-типологічний (зіставний) підхід. 1. Поняття про порівняльно-історичний і зіставний методи, типологічні збіги (аналогії) та розбіжності (контрасти). 2. Методика	Лекція / дискусія	1-12	2		Протягом семестру

паралельного зіставлення. 3. Поняття про історичний та зіставний контекст, контекстуальний аналіз, типологію.					
Тема 1. Компаративістика як наука. 1. Предмет, завдання, мета порівняльного дослідження. 2. Місце компаративістики в системі сучасного літературознавства. 3. Принципи дослідження міжлітературних зв'язків.	Практичне заняття / дискусія	1-12	2	10	Протягом семестру
Тема 4. Історія літературної компаративістики. 1. Зародження та розвиток порівняльного літературознавства. 2. Генеза порівняльних студій в Україні (XIX-XX ст.).	Лекція / дискусія	1-12	2		Протягом семестру

3. Основні тенденції сучасної компаративістики (школи, представники, їх праці).					
Тема 5. Типологічний підхід у літературознавстві. 1. Поняття типологічних сходжень та їх місце у системі міжлітературних взаємин. 2. Генетичні, генетично-контактні зв'язки в національних, регіональних літературах.	Лекція / дискусія	1-12	2		Протягом семестру
Тема 6. Інтертекстуальність у компаративістиці. 1. Поняття інтертекстуальності. 2. Принципи інтертекстуальності (ризми, нонселекція, картографія, поняття загального тексту та інтелектуальної гри). 3. Типи	Лекція / дискусія	1-12	2	10	Протягом семестру

міжтекстової взаємодії (транстекстуальність) 4. Своєрідність металітератури (метатекст, метанарація, автоматичні твори).					
Тема 2-3. Рецепція як складова порівняльного літературознавства. 1. Термінологічні тонкощі конотаційних варіантів слова «рецепція» у німецькому й слов'янському літературознавстві 2. Тлумачення поняття у працях А. Веселовського, М. Бахтіна, М. Гловінського. 3. «Українська школа» у польському романтизмі – своєрідність художньої	Практичне заняття / дискусія	1-12	4		Протягом семестру

рецепції.					
Тема 7. Імагологія як галузь порівняльного літературознавства. 1. Поняття про літературну імалогію. 2. Імагологія як складова літературної критики. 3. Національні образи в контексті світових стереотипів та кліше.	Лекція / дискусія	1-12	2		Протягом семестру
Тема 4-5. Переклад у структурі компаративістики. 1. Переклад як елемент рецепції. 2. Різновиди літературного перекладу. 3. Художній переклад та теорія діалогізму. 4. Проблема суб'єктивізму та ментально-культурного простору у процесі перекладу.	Практичне заняття / дискусія	1-12	4	10	Протягом семестру

Тема 8. Генеологія у компаративістиці. 1. Зародження та розвиток жанрової системи. 2. Процеси жанрової диференціації, дифузії та синтезу. 3. Своєрідність жанрових трансформацій в українській та польській літературах другої половини XIX століття.	Лекція / дискусія	1-12	2		Протягом семестру
Тема 9. Міждисциплінарний підхід у порівняльному літературознавстві. 1. Поняття інтердисциплінарності та мультидисциплінарності, кросдисциплінарності та трансдисциплінарності. 2. Поняття "синтез мистецтв", мультимедійність як	Лекція / дискусія	1-12	2		Протягом семестру

елементи взаємопроникнення мистецтв. 3. Мистецтво та інші сфери духовної культури.					
Тема 10. «Пограниччя» в польському літературознавстві й літературі. 1. Категорія пограниччя за Е. Касперським. 2. Глумачення термінів «креси» і «пограниччя»: історико-літературний контекст. 3. Пограниччя і кресова література.	Лекція / дискусія	1-12	2	10	Протягом семестру
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 балів				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань				
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 25 балів				
7. Політика курсу					
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2					
8. Рекомендована література					

1. Бакула Б. Кілька міркувань на тему інтегральної компаративістики // Слово і час. 2002. №3. С. 50-58.
2. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
3. Денисова Т. Наука «компаративістика» в сучасному потрактуванні // Літературна компаративістика. Вип. I. К., 2005.
4. Касперський Е. Про теорію компаративістики. Література. Теорія. Методологія. Упоряд. і наук. ред. Д.Уліцька. К., 2006.
5. Лановик М. Теорія відносності художнього перекладу: літературознавчі проєкції. Турнопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2006. 470 с.
6. Лексикон загального і порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001.
7. Літературна компаративістика. К. : ПЦ Фоліант, 2005. Вип. I. 363 с. ; Вип. II. 362 с.
8. Літературознавча компаративістика: навчальний посібник / за ред. Р. Гром'яка. Тернопіль, 2002. С. 6-20, 29-181.
9. Літературознавча рецепція і компаративний дискурс / за ред. Р. Гром'яка. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 367 с.
10. Наливайко Д. Стан і завдання українського порівняльного літературознавства. Літературознавство. Міжнародна асоціація українців. Кн. 2. К.: Обереги, 200. С. 42-50.
11. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Антологія / за ред. Дмитра Наливайка К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 487 с.
12. Kasperski E. Kategorie komparatystyki. Warszawa, 2010. 401 s.

Викладач   О.В. Тереховська